

Handläggare
Sara Östling
Telefon: 08-508 27 918

Till
Idrottsnämnden

Underlag för budget 2021 med inriktning 2022 och 2023 för idrottsnämnden

Förslag till beslut

1. Förvaltningens förslag till underlag för budget 2021 med inriktning 2022 och 2023 för idrottsnämnden godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad

Marina Högländ
Förvaltningschef

Innehållsförteckning

1 Kommunfullmäktiges inriktningsmål.....	4
1.1 En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla.....	4
1.2 En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt.....	4
1.3 En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden	4
2 Nämndens verksamhetsområde	5
3 Sammanfattande ekonomisk analys.....	11
3.1 Drift.....	12
3.2 Investeringar.....	17
4 Lokalförsörjningsplan.....	20
4.1 Inledning	21
4.2 Annan kommunal verksamhet.....	21
4.2.1 Nuläge 31 januari 2020	21
4.2.2 Lokalbehov för annan kommunal verksamhet	22
4.3 Övrigt.....	24
4.3.1 Bedömd hyreskostnadsutveckling	24
4.3.2 Samverkan.....	25
4.3.3 Lokaler vars hyresavtal är uppsägningsbara inom tre år	26

Bilagor

Bilaga 1: IdN 2021-2023 (SLK-blanketter)

Bilaga 2: Behov klimatinvesteringsmedel 2021-2023

Bilaga 3: Behov av och planerade idrottsanläggningar 2020-2040

Bilaga 4: PM Simanläggningar Stockholm 2020-2030

Ärendet

Enligt kommunallagen ska kommunens budget innehålla en plan för ekonomin för en period av tre år, där budgetåret utgör periodens första år. Inför stadens centrala budgetberedning ska nämnderna därför lämna ett underlag för planering för år 2021 med inriktning för 2022 och 2023. Underlaget ska rymmas inom de planeringsnivåer som kommunfullmäktige beslutade om i samband med att budgeten för 2020 fastställdes. Förvaltningen redovisar i punktform, under respektive inriktningsmål, nämndens strategiska satsningar de kommande åren. Underlaget i övrigt beskriver trender, utvecklingstendenser, strukturella frågor och demografiska förändringar samt effekterna och eventuella behov av åtgärder utifrån detta.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av administrativa avdelningen i samarbete med övriga avdelningar. Ärendet har samverkats med förvaltningsgruppen den 17 april.

1 Kommunfullmäktiges inriktningsmål

1.1 En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

- Bedriva ett aktivt arbete tillsammans med berörda nämnder för att skapa ett bredare och mer anpassat fritidsutbud för barn och unga med funktionsnedsättning
- Samverka med stadsdelsnämnder, utbildningsnämnden och kulturnämnden för att öka den fysiska aktiviteten och tryggheten framför allt i ytterstaden
- Fortsätta verka för trygga och säkra idrottsanläggningar bland annat genom Program Supporter, trygghetsskapande åtgärder samt arbetet mot våldsbejakande extremism

1.2 En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

- Genomföra särskilda insatser för att nå prioriterade grupper för att öka jämställdheten och jämlikheten inom idrotten
- Utveckla dialogen och samverkan med föreningslivet för att skapa bästa möjliga förutsättningar för deras verksamhet
- Arbeta med insatser för att öka den fysiska aktiviteten i resurssvaga områden
- Fortsätta ta en aktiv roll i det lokala utvecklingsarbetet i stadsdelsområdena och bidra med kunskap inom idrott, hälsa och fritid för barn och ungdomar
- Utveckla aktivitetsutbudet i stadens sim- och idrottshallar för att möta inaktiva som inte nås av föreningslivet
- Genomföra satsningar för ökad simkunnighet
- Fortsätta vara en viktig aktör i arbetet med och utveckling av idrottsevenemang
- Effektivisera energianvändningen samt verka för att öka andelen förnyelsebar energi bland annat genom satsningar på solenergi
- Optimera hanteringen av avfall, kemikalier och mikroplaster
- Öka andelen fossilfritt bränsle för tjänstebilar samt börja ersätta arbetsfordon och maskiner med miljövänligare alternativ

1.3 En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

- Arbeta strategiskt med ledarskap, kompetensutveckling och successionsplanering
- Kontinuerligt se över viktiga processer, till exempel vid schemaläggning, evenemang, inköp- och avtal samt övrig administration
- Genomföra energibesparande åtgärder i samarbete med fastighetsnämnden
- Hålla nere utgifterna för nyinvesteringar vid beställning till fastighetsnämnden
- Samverka med fastighetsnämnden, utbildningsnämnden och Skolfastigheter i Stockholm AB, SISAB, vid planering av nya idrottshallar
- Pröva möjligheter att anläggningar byggs med extern finansiering.
- Nya lösningar kan prövas för att få in ytor för idrott och rörelse i nya och befintliga stadsdelar
- Genom kategoristyrkt arbete och nya systemstöd säkerställa att upphandlingar görs på ett smart och effektivt sätt
- Genom IT-utveckling skapa mer funktionella lösningar för idrottsföreningar och andra kunder samt effektivare processer, till exempel inom bokning av lokaler och föreningsstöd

2 Nämndens verksamhetsområde

Stockholm är en idrottsstad fylld av motionärer och idrottare. I Stockholm är möjligheterna för ökad rörelse och fysisk aktivitet stor med en miljö och infrastruktur som inbjuder till rörelse som flitigt nyttjas av såväl besökare som stockholmarna själva. En av idrottsnämndens huvudsakliga målsättningar är att förbättra folkhälsan genom att fler stockholmare blir fysiskt aktiva. Ett viktigt styrdokument i det arbetet är Stockholms stads idrottspolitiska program.

Stockholm erbjuder goda förutsättningar för ett rikt friluftsliv året runt. Närheten till naturen gör det enkelt att utöva naturnära fysisk aktivitet som löpning, skridskoåkning, skidåkning, paddling, klättring och bad. Stadens friluftsstrategi har som målsättning att fler stockholmare ska utöva ett rörligt friluftsliv. Strategierna berör utbudet av planlagda miljöer för friluftsliv såväl som verksamhet och information om friluftsmöjligheterna i staden. Stockholm är också en attraktiv evenemangstad. Kombinationen av idrott och evenemang inspirerar stockholmarna till att prova på, röra på sig eller bara delta i evenemangen.

Ökad fysisk aktivitet för en förbättrad folkhälsa

Ett särskilt arbete riktas mot de prioriterade grupperna som anges i stadens idrottspolitiska program med inriktning på att öka jämställdheten och jämlikheten. Målen och strategierna i det idrottspolitiska programmet rimmar väl med flera mål i Agenda 2030 och då främst mål 3 om *God hälsa och välbefinnande*, mål 5 om *Jämställdhet* och mål 10 om *Minskad ojämlikhet*. Idrottsnämnden är tillsammans med socialnämnden utsedda som målsansvariga för mål 3 i Agenda 2030. Arbetet med målen i agendan ska intensifieras under perioden och en central del är samverkan mellan nämnder, civilsamhälle och andra aktörer. Målen i det idrottspolitiska programmet och i Agenda 2030 är väl synkroniserade.

Idrottsnämnden har tre huvudsakliga strategier för att möjliggöra ökad fysisk aktivitet bland stockholmarna, särskilt bland barn och ungdomar. Dessa är föreningsidrott, övrig organiserad idrott/motion samt spontanidrott. Förvaltningen fick i budget 2020 i uppdrag att kartlägga vilka delar av nämndens verksamhet som kan bedrivas av föreningar eller andra fristående aktörer. Föreningslivet når överlägset flest barn och ungdomar med sin fritidsverksamhet men har svårt att behålla och nyrekrytera ungdomar. Nämnden ser därför behov av att utveckla organiserat idrottande som inte sker i traditionell föreningsregi samt att i större utsträckning möjliggöra för spontanidrott. Särskilt viktiga delar i det utvecklingsarbetet är jämlikhets- och jämställdhetsaspekter då flera studier visar att fler pojkar än flickor är fysiskt aktiva, att färre ungdomar än barn är aktiva samt att barn och ungdomar med låg socioekonomisk bakgrund och funktionsnedsättning är grupper som är mindre fysiskt aktiva. För att uppnå målen i det idrottspolitiska programmet och i Agenda 2030 om ett jämlikt och jämställt idrottande/motionerande och förbättrad folkhälsa bedömer nämnden att det finns anledning att framöver i större utsträckning rikta resurser och insatser mot de grupper som är prioriterade i det idrottspolitiska programmet.

Med åren blir det allt viktigare att hålla igång för att leva ett rörligt, aktivt och självständigt liv. I stadens befolkningsprognos framgår att antalet yngre pensionärer 65-79 år i Stockholms stad ökar. Ett förebyggande arbete där den åldrande befolkningen ges bra förutsättningar för att behålla det friska, ha en god livskvalitet och en social stimulans är därför av stor vikt. I planering av kommande verksamhet beaktas denna växande målgrupp. Ett nära samarbete med äldrenämnden är angeläget. Under de senaste åren har besökare via metoden Fysisk aktivitet på Recept, FaR (utskrivet av legitimerade vårdgivare) ökat. Med det ökande antalet pensionärer, som nu utgör en liten del av de som fått FaR, kan det antas att FaR kommer att öka inom målgruppen. Likaså väntas FaR för barn och unga att bli allt vanligare.

Inom simskoleverksamheten fortsätter arbetet med att utvärdera och utveckla verksamheten för att genomföra förändringar under kommande år. Simskolesatsningar ses över och utvärderas löpande för att avgöra om de ska behållas i samma form som idag eller om det finns andra alternativ och samarbetsparter. Det finns behov av att vidareutveckla och expandera kursutbudet för simskoleverksamheten för barn med funktionsnedsättning samt att utveckla det befintliga utbudet för målgruppen.

Forskning och studier visar positiva effekter av att börja styrketräna i tidig ålder. Framför allt visar studier vinster i att bana in rörelser och lära sig tekniker i tidig ålder men även en minskad skaderisk inom andra idrotter när de kombineras med styrketräning. Med denna utgångspunkt fortsätter förvaltningen att anpassa folkhälsoarbetet kring denna målgrupp genom en översyn och utveckling av utbudet för barn och ungdomar när det kommer till styrketräning i gym.

Förvaltningen deltar i arbetet med att utreda behov och förutsättningar för ett regionalt nät av sportotek. Dessa skulle kunna ge möjlighet att genomföra lokala spontanidrottsaktiviteter. De skulle också kunna hjälpa personer att få tag på bra idrottsutrustning till en idrottsdag eller en resa.

Föreningslivet

Förvaltningen ser fortsatt stora skillnader i fysisk aktivitet mellan stockholmarna. Detta tyder på att fler insatser behöver göras för att aktivera personer i de mest inaktiva grupperna. Det ligger också i linje med målen om jämställdhet och jämlikhet i stadens idrottspolitiska program och i Agenda 2030. För föreningsstödet kan det innebära omprioriteringar från generell stöd till riktade insatser för att öka antalet aktiva i förening. Denna analys gör även Centrum för idrottsforskning i sin senaste uppföljning av statens stöd till idrottsrörelsen.

Föreningslivet gör stora insatser för att aktivera barn och ungdomar. Det är vårt samhälles naturliga inskolning till livslångt motionerande och fyller därför en viktig funktion för folkhälsan. Inom idrottsrörelsen finns dock en långsiktig trend att barn rekryteras allt tidigare till föreningarna. Eftersom de är verksamma i förening lika lång tid som tidigare generationer medför det att barnen också slutar tidigare. Det innebär att föreningsidrott inte blir ett naturligt val för många tonåringar. Staden behöver planera både för hur idrottsrörelsen ska försöka knyta fler tonåringar till sig och för den grupp tonåringar som inte idrottar i förening.

Under perioden planeras för införande av ett nytt digitalt system för bokning, hantering av föreningsstöd samt kundhantering att installeras. Det kommer att förenkla administrationen för såväl föreningar som staden. Dessutom förbättras möjligheten att skapa rapporter och statistik vilket ökar kvaliteten när det gäller fördelning av stöd och tider i idrottsanläggningarna. Likaså skapas förutsättningar för ett mer effektivt lokalutnyttjande.

Efterfrågan på regionala lösningar för att möta olika idrotters behov i regionen förväntas öka. En större anläggning för olika motorsporter och andra utrymmeskrävande eller bullrande idrotter planeras i regionens ytterområde. Om de planerna realiseras kommer det att generera en kostnad för staden.

Stockholm - en idrotts- och friluftsstad

Nämndens åtaganden har utökats de senaste åren med snötillverkning och spårning för längdskidåkning på Gärdet och ett flertal idrottsplatser samt plogning av sjöisbanor. Detta är verksamhet som är mycket uppskattad av många stockholmare. Även antalet fotbollsplaner med konstgräs har utökats vilket innebär att efterfrågan på snöröjda fotbollsplaner på vintern har ökat. Utvecklingen är positiv men kräver resurser i form av maskiner och personal samt medför behov av underhållsåtgärder på grund av ökat slitage.

Motionsspår kommer högt upp på listan över önskade anläggningar bland ungdomar och vuxna i Stockholm. Det är därför viktigt att dessa utvecklas och hålls attraktiva och trygga.

På grund av miljökrav behöver det tillkomma fler latrintömningsstationer för fritidsbåtar på strategiska platser. I stadens miljöprogram har det med utgångspunkt från rådande krav initialt identifierats ett behov om totalt tio stationer. För att uppnå detta behöver ytterligare två stationer tillkomma. Syftet med latrintömningsstationerna är att motverka spridningen av miljögifter såsom fosfor och kväve i Mälaren och minska spridningen och belastningen av bland annat tarmbakterier och läkemedelsrester på kustvatten och stränder i Stockholms sjövattnet.

Det efterfrågas fler strandbad i Stockholm. Idrottsnämnden ansvarar enbart för strandbad i friluftsområden utanför kommungränserna. Förvaltningen ser därför ett behov av att iordningställa Söderbysjön som ett allmänt bad och har påbörjat den processen.

I Stockholm genomförs flera hundra evenemang om dagen, stora som små, året om. Stadens ambition är att arrangörer ska vilja förlägga sina evenemang till Stockholm och för det krävs resurser och kompetens för att möta de krav som ställs, framför allt på större evenemang. Idrottsförvaltningen är en viktig aktör i arbetet och deltar aktivt som en resurs och koordinator för idrottsvenemang inom staden. Den stadsgemensamma arbetsmodellen med evenemang synliggör ett behov av såväl ökad strategisk som operativ kompetens för att klara uppdraget. I takt med att fler aktörer väljer Stockholm för sina evenemang ökar kraven på staden att kunna möta upp med resurser såväl ekonomiska som personella. En genomtänkt resursallokering kan förtydliga stadens ambition i det hänseendet.

Trygghet- och säkerhet

Idrottsförvaltningen i Stockholms stad ska verka för att stadens invånare har tillgång till trygga och säkra idrottsanläggningar. Känslan av trygghet är en viktig förutsättning för att få fler stockholmare, och framför allt stadens prioriterade grupper, att börja idrotta eller motionera vilket är ett av nämndens uppdrag. Lika viktigt är att omgivningarna i anläggningarnas närmiljö upplevs trygga och säkra.

Faktisk trygghet kan existera även om omgivningen upplevs otrygg. Upplevd trygghet baseras på känslan av att möjligen kunna utsättas för någon form av fara. Idrottsförvaltningen ser ett behov av att arbeta för att säkerställa både den faktiska och den upplevda tryggheten. Med hänsyn till den upplevda tryggheten är det av stor betydelse att de åtgärder som planeras utgår från ett jämställdhets- och användarperspektiv, då olika personer utifrån bakgrund och personliga erfarenheter kan uppfatta samma plats eller miljö på vitt skilda sätt.

Exempel på åtgärder som kan bidra till att öka såväl den faktiska som den upplevda tryggheten på och kring stadens anläggningar innefattar förbättrad belysning samt röjning av sly.

Detta gäller såväl motionsspår som idrottsplatser. Fler lokaler som är tillgängliga för föreningarna på idrottsplatserna kan också bidra till en ökad upplevelse av trygghet. Idrottsnämndens ambition är att kontinuerligt söka trygghetsmedel från stadens centrala medelreserv, där föremålen för ansökningarna är de anläggningar och platser där trygghetsbrister identifierats.

Behovet av trygghetsskapande insatser har uppmärksamats allt mer under den senaste tiden då samhällsklimatet hårdnat och trygghetsfrågor i den offentliga miljön har fått allt större fokus. Idag förekommer i vissa områden en situation som är mycket otrygg och oacceptabel för barn och unga som vill utöva sin idrott. Idrottsförvaltningen ska erbjuda en trygg och säker idrotts- och friluftsmiljö för anställda, besökare och omgivning. Detta innebär att arbetet med situationell prevention, som handlar om att förhindra eller försvåra att brott begås genom att förändra den aktuella platsen eller situationen där brott kan begås, behöver intensifieras. En kombination av tekniska och taktiska åtgärder krävs. Genom att identifiera, förebygga och hantera risker, störningar och skador kan åtgärder sättas in i ett tidigare skede i syfte att på så sätt förebygga fortsatta händelser. För att skapa ökad trygghet krävs ökade insatser från förvaltningen.

Förvaltningen är en viktig del i det stadsövergripande likväl som i det lokala trygghetsarbetet. Genom samverkan med andra förvaltningar och aktörer, god planering och förebyggande åtgärder ska idrottsförvaltningen helt förhindra eller minimera allvarliga konsekvenser för anställda och besökare samt verksamhet, egendom och omgivning, även om en så kallad extraordinär händelse skulle inträffa. Detta sker genom ett aktivt arbete med säkerhetsfrågorna, både centralt och vid anläggningarna samt genom kontinuerliga utbildningsinsatser för personalen för att minimera att situationer leder till hot och våld. Arbetet är, och kommer att vara, prioriterat men också resurskrävande.

Platsutveckling för ökad trygghet ger en möjlighet att skapa ökad trygghet för främst de som deltar i idrottsaktiviteter i stadens idrottsanläggningar. Arbetet ska utvecklas framöver, bland annat genom stadens nätverk för gemensamma kommunikativa insatser om trygghets- och säkerhetsfrågor.

Klimat och miljö

Jordens klimat har alltid förändrats, men mänsklig påverkan har lett till att klimatförändringarna har accelererat under de senaste åren. Omvärldens krav på en hållbar energi- och miljöutveckling har därför ökat kontinuerligt. Idrottsnämnden strävar efter att söka nya alternativ och lösningar för att åstadkomma en hållbar och miljövänlig utveckling för Stockholm.

Energi

Idrottsnämnden är beställare av en del av de energibesparande åtgärderna som fastighetsnämnden gör i befintligt anläggningsbestånd. Idrottsnämndens energiarbete löper kontinuerligt genom en ständig uppföljning av energianvändningen och de planerade satsningarna i form av energiprojekt. Nämndens målsättning med energieffektiviseringen ligger i linje med stadens uppsatta mål i klimathandlingsplanen 2020-2023 som är att minska koldioxidutsläppen med 300 ton fram till år 2023. I samarbete med fastighetsnämnden utökas satsningen på energieffektivisering under åren 2020-2023 för att skapa förutsättningar för att nå upp till målen i klimathandlingsplanen och mål 7 om *Hållbar energi för alla* i Agenda 2030. Förvaltningens strategi för att nå upp till stadens mål om minskad energianvändning ska beskrivas i idrottsnämndens miljö- och klimathandlingsplan som färdigställs under våren 2020. Satsningen på energieffektivisering föreslås ske i form av energiprojekt med följande inriktningar.

Utökad andel förnyelsebar energi

Förvaltningen planerar att i samarbete med fastighetskontoret anlägga fler solceller och solfångare. Med utvecklingen av lagringsbatterier går det att dimensionera större solcellsanläggningar och därmed öka nyttjandet av solenergi. Förvaltningen följer även utvecklingen av vindkraft och kommer under de kommande åren även att undersöka möjligheten att anlägga vindkraft vid idrottsanläggningar framför allt vid utomhusbad och idrottsplatser.

Effektivare energianvändning

För att effektivisera energiförbrukningen är det viktigt att minimera energiförluster och återanvända energin som blir över. I samarbete med fastighetskontoret planerar förvaltningen att initiera nya smarta styrsystem för belysning och ventilation i syfte att endast använda energi efter behov och därmed eliminera energiförluster. Återanvändningen av energin från exempelvis isproduktion och uppvärmning av bassängvatten finns också bland de åtgärder som förvaltningen planerat att utveckla tillsammans med fastighetskontoret.

Effektiv teknisk utrustning

Vikten av energieffektivisering har medfört att marknaden idag erbjuder energieffektiva tekniska komponenter och utrustning. I syfte att åstadkomma en minskad energianvändning kommer förvaltningen att föreslå fastighetskontoret att kontinuerligt byta till effektivare teknisk utrustning såsom belysningsarmaturer och värmepumpar.

Värmeåtervinning

Dagens teknik ger förutsättningar för att återvinna och återanvända en stor del av den tillförda värmen. Förvaltningen ser därför värmeåtervinning som ett viktigt steg i förvaltningens strategi för att uppnå en effektiv energianvändning och framför allt idrottsverksamhetens koldioxidutsläpp. För att få störst effekt inriktas arbetet i första hand mot badvatten, ventilation och isproduktion där det finns störst potential för värmeåtervinning.

Kemikalier, avfall och mikroplaster

Hantering av avfall och kemikalier är viktiga faktorer för att uppnå stadens miljömål. Under de kommande åren avser idrottsnämnden att i samverkan med fastighetsnämnden och hyresgäster lägga stor vikt vid hanteringen av mikroplaster, kemikalier och avfall vid idrottsanläggningarna. Nämndens strategi för arbetet kan kopplas till mål 11 om *Hållbara städer och samhällen* och mål 12 om *Hållbar konsumtion och produktion* i Agenda 2030 och ska beskrivas i den miljö- och klimathandlingsplan som tas fram under våren 2020.

Idrottsnämnden har deltagit aktivt i stadens projekt om att ta fram en handlingsplan för minskad spridning av mikroplaster. Handlingsplanen innehåller en rad rekommendationer och förbättringsåtgärder som idrottsnämnden ska initiera de närmaste åren vid hantering av stadens konstgräsplaner i syfte att minska spridningen av mikroplaster. En planerad åtgärd som påbörjats är att förse anläggningar med utrustning såsom granulatfällor och borstar för bättre hantering och begränsad spridning av granulatet.

Inom avfallsområdet handlar det framför allt om att säkerställa att samtliga anläggningar är utrustade med nödvändiga sorteringskåp och kärl för en hållbar hantering av fallet som kan nyttjas för framställning av biogas (matavfall) samt för produktion av nya produkter (plast och papper).

Transportmedel

Klimatet kräver en omställning av transporter och resor. Idrottsnämnden strävar därför efter en miljöanpassad vägtrafik i Stockholm. Möjlighet att ta sig till och från idrottsnämndens anläggningar med cykel är ett perspektiv som idag finns med i planeringen. Idrottsnämndens

målsättning är att inom de närmaste tre åren kontinuerligt verka för att minska användningen av fossila bränslen vid transporter som sker med tjänstefordon. Omställningen till fossilbränsle fria arbetsfordon och maskiner är svårare och kräver större ekonomiska resurser. Idrottsnämnden ser över alternativa lösningar och planerar att börja ersätta de fossildrivna arbetsfordon och maskiner som används vid idrottsanläggningarna mot eldrivna miljövänligare alternativ.

Näringslivssamverkan och innovation

Idrottsnämnden ska inrätta en lotsfunktion i syfte att skapa goda förutsättningar och processer för externa aktörer i mötet med staden. Likaså ska nämnden synliggöra stadens ambition och kontaktvägar för privata aktörer som vill bygga idrottsanläggningar. Nämnden verkar för samarbeten med fler intressenter, fastighetsägare och byggaktörer för samarbetsprojekt där inhyrningar kan bli möjliga för att extern finansiering ska kunna komplettera stadens investeringar. Ett projekt som är specifikt utpekat i detta sammanhang är en ny sim- och idrottshall i Västerorp, där extern finansiering kan bidra till att minska stadens egna investeringsutgifter. Idrottsnämnden hyr i dagsläget majoriteten av alla idrottsanläggningar av fastighetsnämnden men har även hyresavtal med andra fastighetsägare.

Införande av nya arbetssätt kring inköp och kategoristyrkt arbete för hela staden bidrar till smarta och effektiva inköp och upphandlingar för nämnden. Ett par resultat i projekt VINST (Verktyg för inköp i Stockholms stad) är ett nytt upphandlingssystem och en ny avtalskatalog. Dessa nya systemstöd kommer bidra till att nämndens upphandlingar ökar i kvalitet samt till effektivare avtalsförvaltning och arbetssätt. Nämnden ska även i större utsträckning samverka med övriga förvaltningar exempelvis genom fler gemensamma upphandlingar.

Idrottsnämnden har sedan början av 80-talet samarbetat med Stockholms Universitet kring forskningsprojektet Ung livsstil. Under 2020 kommer en ny studie att genomföras i Stockholm. Resultaten från undersökningen blir dels en utvärdering av vilka effekter stadens arbete har fått på den fysiska aktiviteten bland barn och ungdomar och dels en vägledning i hur framtida insatser ska formas.

Under 2020 inleder idrottsnämnden ytterligare akademiska samarbeten. Samarbete planeras ske med Gymnastik- och idrottshögskolan, Kungliga tekniska högskolan och RF-SISU Stockholm kring Riksidrottsuniversitet Stockholm. Samarbetet ska dels möjliggöra för elitidrottare att ha dubbla karriärer genom akademiska studier och dels fungera som ett kompetenscentrum för utveckling av idrotten i Stockholm. På sikt är målsättningen att samarbetet även ska leda till fler innovationer och näringslivsutveckling inom idrottssektorn.

Kompetensförsörjning

För att kunna möta verksamhetens behov av förändringar och förverkliga nämndens uppdrag under de kommande åren fortsätter förvaltningen arbeta strategiskt med kompetensutveckling och successionsplanering. Medelålder i idrottsförvaltningen är 45 år och fördelningen mellan kvinnor och män är 34 procent respektive 66 procent. Arbetet med att få en jämnare könsfördelning är prioriterat under de kommande åren. I och med den höjda pensionsåldern kan medelåldern i förvaltningen antas höjas de kommande åren. Detta gör att andra krav kommer att ställas på arbetsplatserna.

Nya idrottsanläggningar färdigställs över hela staden och på vissa håll rustas befintliga idrottsytor upp och kompletteras med till exempel konstgräsplaner. För att erbjuda stockholmarna hög tillgänglighet under alla årstider och bemanna nya och befintliga anläggningar behöver förvaltningen både anställa fler idrottsplatsarbetare och fortsätta arbetet med resursomfördelningar på olika sätt. Arbetet för att få fler kvinnor att söka utannonserade tjänster som

idrottsplatsarbetare fortsätter för att uppnå en mer balanserad könsfördelning inom yrkesgruppen. Det finns även ett kontinuerligt behov av att rekrytera simlärare för att säkra uppdraget att öka simkunnigheten i staden.

Förvaltningen ska erbjuda trygga och säkra anläggningar för både besökare och medarbetare i nämndens verksamheter. Det är därför fortsatt angeläget att upprätthålla en hög kunskapsnivå inom hjärt- och lungräddning, systematiskt brandskyddsarbete respektive vattenlivräddning för medarbetare på idrottsanläggningarna. Arbetet med att säkra rutiner och stärka kompetensen hos medarbetarna vad gäller hantering av hot- och våldssituationer fortsätter. Här utgör även incidentrapporteringen ett område där kompetensen blir fortsatt viktig att upprätthålla

Det värdegrunds- och varumärkesarbete som förvaltningen bedrivit sedan en tid tillbaka fortsätter och kommer att avspegla sig på olika sätt under de kommande åren. Cheferna är ambassadörer och bärare av arbetet i den fortsatta förankringen av arbetsgivarvarumärket tillsammans med medarbetarna. Chefer och arbetsledare ska stärkas ytterligare inom arbetsmiljöområdet bland annat genom att ges förutsättningar att aktivt arbeta förebyggande för arbetsplatser fria från diskriminering, kränkande särbehandling och repressalier.

De förvaltningsövergripande insatser som har gjorts inom området service- och bemötande kommer också att fortgå och än mer integreras i det systematiska arbetet i verksamheterna.

Hälsofrämjande arbete

Förvaltningen jobbar medvetet med att ytterligare sänka den relativt låga sjukfrånvaron med tidiga insatser och uppföljning så att alla medarbetare får det individanpassade stöd de behöver för återgång i arbete. Ett aktivt internt hälsofrämjande arbete med bland annat riktade projekt, gemensamma aktivitetsdagar och andra kompetenshöjande aktiviteter för chefer och hälsoinspiratörer fortsätter de kommande åren.

3 Sammanfattande ekonomisk analys

Nämndens ekonomiska situation påverkas i hög utsträckning av följande faktorer: simhallarnas besöks- och intäktsutveckling, utveckling av intäkterna för planhyror samt investeringar som medför ökade drift- och lokalkostnader.

Idrottsnämndens verksamheter påverkas, liksom Stockholms stads övriga verksamheter av det nya coronaviruset och ett intensivt arbete pågår för att begränsa smittspridningen. Förvaltningen ser redan nu avsevärd ekonomisk påverkan på driftbudgeten som följd av minskade intäkter men långsiktiga konsekvenser för nämndens budget är i nuläget svåra att överblicka.

Ärendet innehåller ingen ekonomisk eller verksamhetsmässig analys av konsekvenser utifrån pandemin på planperioden. Ärendet utgår således från ett normalläge men med vetskap om att pågående pandemi kommer att få stora konsekvenser på stadens verksamheter och ekonomiska förutsättningar.

De senaste åren har simhallarnas intäktsutveckling påverkats av att anläggningar är och har varit stängda för renovering. Under 2018 skedde en uppgång till följd av att Åkeshovs sim- och idrottshall öppnade i januari 2018 efter att ha varit stängd för upprustning. Intäkterna ökade ytterligare 2019 när Vanadisbadet tillkom och GIH-badet öppnade igen.

I början av budgetperioden kommer Högdalens sim- och idrottshall vara stängd för renovering. Eventuellt kan ytterligare avbrott på grund av underhållsarbeten behöva ske i några simhallar under perioden. Ombyggnationerna ökar trycket på övriga simhallar utan att antalet kunder ökar totalt sett.

Under 2021-2023 beräknas flera nya anläggningar tas i drift, vilket medför driftkostnader under kommande budgetperiod.

Samtidigt som flera nya anläggningar driftsätts under perioden öppnar Högdalens sim- och idrottshall åter efter renovering. Sammantaget innebär detta att förvaltningen ser ett behov av en utökad investeringsbudget för maskiner och inventarier under åren 2021-2022.

Det ökade behovet av investeringsbudget kommer även att medföra ökade kapitalkostnader inom driftbudgeten.

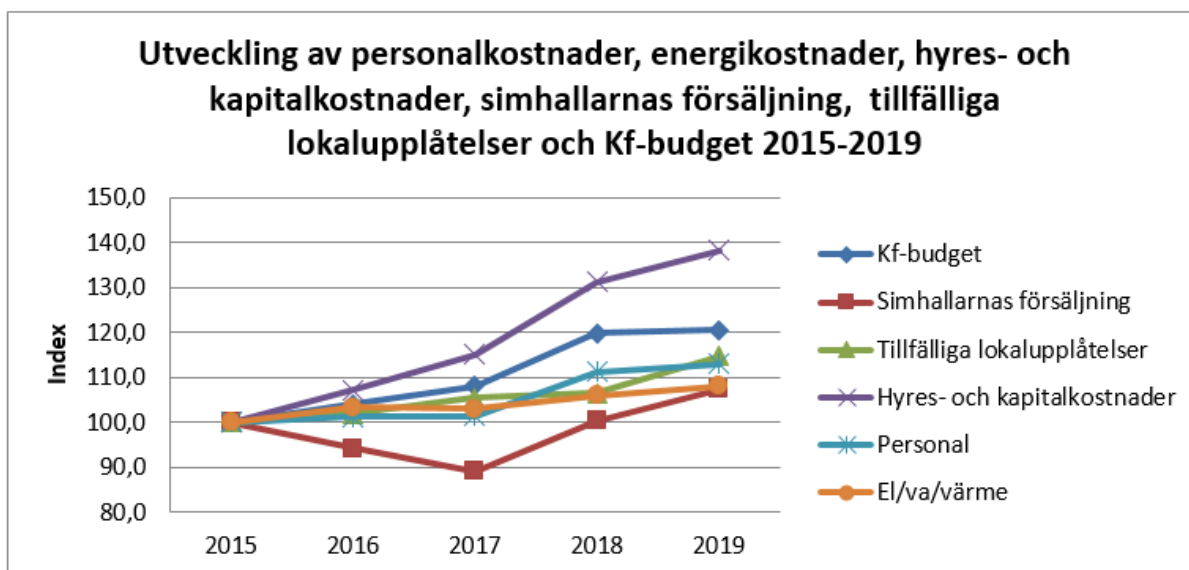
Hyreskostnaderna utgör en väsentlig del av nämndens budget och har därmed stor påverkan på de ekonomiska förutsättningarna. Utvecklingen av hyreskostnaderna påverkas till stor del av den beslutade investeringsvolymen för nybyggnation och upprustning. Nämndens kostnad för hyror beräknas öka med relativt stora belopp under budgetperioden. Därutöver tillkommer även ökade hyreskostnader under budgetperioden för anläggningar som hyrs av andra hyresvärdar än fastighetsnämnden.

SISAB och fastighetsnämnden hanterar utredningskostnader i tidigt skede på olika sätt. När SISAB bygger eller i de fall det blir aktuellt att bygga anläggningar med extern finansiering belastar utredningskostnader med mera idrottsnämndens driftbudget initialt. När fastighetsnämnden bygger bokförs utgifterna på deras investeringsbudget och belastar därmed idrottsnämndens driftbudget som hyra över byggnadens livslängd. Över tid är det inte säkert att det medför någon skillnad eftersom kostnaderna uppkommer oavsett vem som bygger.

3.1 Drift

Intäkts- och kostnadsutveckling 2015-2019

Diagrammet och tabellen nedan visar utvecklingen under åren 2015-2019 för personalkostnader, energikostnader, simhallarnas försäljningsintäkter, hyres- och kapitalkostnader och tillfälliga lokalupplåtelser jämfört med kommunfullmäktiges budget.

Mnkr

Intäkt-/kostnadsslag*	2015	2016	2017	2018	2019
Kf-budget	595,7	619,9	643,8	714,3	718,2
Simhallarnas försäljning	139,8	131,7	124,6	140,4	150,2
Tillfällig lokalupplåtelser	97,1	99,0	102,4	103,5	111,4
Hyres- och kapitalkostnader	317,1	340,0	365,2	416,3	438,6
Personal	226,6	229,6	229,7	252,1	256,2
El/va/värme	76,2	78,8	78,5	80,8	82,4

* I simhallarnas försäljning ingår försäljning av årskort, engångskort, rabattkort, varor, kurser, simskola m.m. Tillfälliga lokalupplåtelser består huvudsakligen av planhyror.

Större delen av nämndens nettobudgetökning de senaste åren beror på ökade hyreskostnader och personalkostnader. Ökningen av intäkter för planhyror beror främst på att nya idrottshallar tillkommit. Likaså beror ökningen av simhallarnas försäljning främst på att anläggningar öppnat åter efter att varit stängda för renovering.

Driftbudgetkonsekvenser av pågående och planerade investeringar hos fastighetsnämnden (exklusive hyreskostnader)

Kostnader och intäkter under budgetperioden kommer att öka som en följd av investeringar i nya anläggningar. Under 2020 tas till exempel en skridsko- och bandyhall samt utomhusbad på Järva i drift. Därutöver öppnar Forsgréniska badet igen 2020 efter att varit stängt för renovering. Under budgetperioden 2021-2023 kommer flera anläggningar att driftsättas, exempelvis en ny Bmx-bana, en ny konstgräsplan samt flera isbanor. Detta har en relativt stor påverkan på driftbudgeten. Beräknad tillkommande årlig nettokostnad avseende anläggningar som driftsätts under perioden 2020-2023 jämfört med nettokostnaden 2020 är cirka 6,4 mnkr.

Utvecklingen av simhallsintäkterna, som har stor inverkan på nämndens ekonomi, påverkas av pågående ombyggnationer men även av oplanerade åtgärder till följd av allt äldre anläggningar. Under den tid sim- och idrottshallarna är stängda för renovering påverkas både intäkter och kostnader. Tabellen nedan visar beräknad effekt på intäkter och kostnader 2021-2023 till följd av att Forsgréniska badet är stängt till och med sommaren 2020 och Högdalens sim- och idrottshall till och med mars 2022.

Mnkr	Beräknad effekt, ombyggnad		
	2021	2022	2023
Förändring intäkter	-16,1	-7,7	-0,2
varav:			
Forsgrenska	-0,5	0,0	0,0
Högdalen	-15,6	-7,7	-0,2
Förändring kostnader	-11,0	-2,8	0,0
varav:			
Forsgrenska	0,0	0,0	0,0
Högdalen	-11,0	-2,8	0,0
Förändring nettokostnad	5,1	4,9	0,2

Högdalens sim- och idrottshall beräknas vara stängd till och med mars 2022 för renovering, vilket är en förskjutning jämfört med vad som redovisades i budgetunderlag 2020-2023. Då utgick beräkningarna från att anläggningen skulle öppna i början på 2021. I nuläget beräknas idrottshallen kunna fortsätta vara öppen under byggnadstiden.

Under budgetperioden 2021-2023 kommer nämnden ha fortsatt ökade kostnader för Nälsta-badet i och med att det fortsätter att vara överdäckt för att även kunna användas som ersättning vid eventuell upprustning av Vällingby sim- och idrottshall. Intäkterna under somrarna beräknas vara cirka 1,2 mnkr lägre per år under tiden då badet är överdäckt.

I *bilaga 1* redovisas beräknade driftbudgetkonsekvenser av investeringar med mera.

Driftbudgetkonsekvenser av övriga projekt

Uppdraget kring samplanering innebär att SISAB, fastighetskontoret, utbildningsförvaltningen och idrottsförvaltningen har ett nära samarbete för planering av fullstora hallar. Detta arbete har medfört att idrottsnämnden har fattat följande beslut om inhyrning från SISAB; ett genomförandebeslut för idrottshall i Rödabergsskolan, ett inriktningsbeslut för idrottshall i Årstafältets skola samt fem utredningsbeslut om idrottshallar i Björnbodaskolan, Dalhagen, Hagastaden och Finlandsgatan. Den enda av dessa som kommer tas i drift under budgetperioden är idrottshallen i Rödabergsskolan.

Mellan 2021 till 2030 beräknas totalt sju idrottshallar tas i drift genom samplanering där idrottsnämnden gör inhyrningar hos SISAB. Därutöver kommer cirka sex hallar som byggs av fastighetsnämnden att tas i drift. En av dessa är en dubbelhall.

Baserat på aktuella hallprojekt förväntas inledningsvis ingen större skillnad i hyreskostnad beroende på vem som idrottsnämnden hyr av för en ”normal” hall. Däremot kommer hyreskostnaden sannolikt komma att skilja sig åt totalt sett över fastighetens livslängd på grund av olika hyresmodeller.

Utöver hyreskostnaden beräknas idrottsnämndens tillkommande driftkostnader för en normal idrottshall schablonmässigt till cirka 1,5 mnkr. Även utgiften för inventarier uppskattas till cirka 1,5 mnkr och intäkter från planhyror från föreningar till cirka 0,2 mnkr. Utgiften för inventarier kan eventuellt bli något högre vid inhyrning från SISAB på grund av skillnader i gränsdragning.

En uppskattad schablonmässig fördelning av hur tiden används av skola respektive idrott är 42 procent respektive 58 procent. Variationer kommer att förekomma. Det är viktigt att den

tillkommande nettokostnaden för samplanerade hallar finansieras av både skola och idrott utifrån nyttjande/behov.

Eventuella projekt med extern finansiering

Under budgetperioden kan det bli aktuellt att idrottsnämnden hyr anläggningar som byggs med extern finansiering, dock finns inga beslut ännu. Exempel på projekt som kan bli aktuella är en idrottsanläggning med flera idrottsytor i Ulvsunda, ersättning för Sätra ishall samt Västertorps sim- och idrottshall. Om dessa projekt blir verklighet kommer de få stor inverkan på nämndens nettobudget, men inga uppskattade belopp finns i nuläget.

Flera angelägna projekt inryms inte inom fastighetsnämndens långsiktiga investeringsplan för idrottsinvesteringar till exempel ersättning av Västertorps sim- och idrottshall, en större anläggning i Ulvsunda med fyra fullstora idrottshallar och motionsytor, ersättning för Sätra ishall, upprustning av Brännkyrkahallen samt upprustning av Vällingby sim- och idrottshall.

Utredningskostnader när idrottsnämnden beställer anläggningar från annan aktör än fastighetsnämnden

SISAB och fastighetsnämnden hanterar utredningskostnader i tidigt skede olika. Idrottsnämnden har inte tidigare haft några kostnader för utredningar eftersom de ingått i projekten hos fastighetsnämnden. SISAB fakturerar utredningskostnaderna löpande fram till och med inriktningsbeslut. Det är svårt att uppskatta storleken på de utredningskostnader som kommer att direktfaktureras av SISAB, men uppskattningsvis handlar det om 3-5 mnkr per hall.

I eventuella projekt med extern finansiering, kommer sannolikt en större del av utredningskostnaderna uppstå före inriktningsbeslut för att få fram en välgrundad kravspecifikation och därmed i ett inledande skede bli en driftkostnad för idrottsnämnden. Över tid blir det ingen skillnad eftersom kostnaderna även finns när fastighetsnämnden bygger. Då bokförs en större del inom investeringsbudgeten och belastar därmed driftbudgeten som hyra över byggnadens livslängd. Därutöver kan kostnader för detaljplaner behöva bekostas av idrottsnämnden i ett tidigt skede. Även för dessa projekt kommer sannolikt utredningskostnader och detaljplane-kostnader om flera miljoner kronor per projekt att tillkomma.

Om inte nämnden får ett tillskott för dessa kostnader och på motsvarande sätt för utredningskostnader för projekt där SISAB bygger kommer detta att påverka budgeten för drift av befintliga anläggningar negativt då belastningen på idrottsnämndens driftbudget av tillkommande utredningskostnader kommer att öka kraftigt kommande år när antalet projekt ökar.

Om projekt, där fastighetskontoret påbörjat utredningen, avslutas för att istället byggas av SISAB eller extern finansör på grund av ändrad inriktning kommer idrottsnämnden faktureras förgävesprojektering, vilket kan vara relativt stora belopp som belastar driftbudgeten även om nedlagd utredning blir till nytta för det nya projektet och minskar utredningskostnaderna där.

Idrottshall i ungdomens hus i Rinkeby

Idrottsförvaltningen tar under 2020 över ansvaret för idrottshallen i Ungdomens hus i Rinkeby.

I samband med att stadsdelsnämnden lämnar Ungdomens hus finns ytterligare lokaler tillgängliga i byggnaden. Idrottsförvaltningen ser stora fördelar med att även dessa lokaler ingår i idrottsnämndens hyresåtagande. Förutom att det skulle ge bättre förutsättningar att kunna skapa en trygg och säker miljö för besökare och personal så finns det goda förutsättningar för framgångsrik samverkan mellan idrottsnämnden, utbildningsnämnden och kulturnämnden när det kommer till att skapa aktiviteter för barn och ungdomar i området.

Idrottsförvaltningens tillkommande kostnader kommer, om beslut fattas av idrottsnämnden att hyra hela Ungdomens hus, att bestå av utökad hyra till SISAB, el- och vattenkostnader samt övriga driftkostnader. Vid sidan av detta kommer investeringskostnader att tillkomma för lokalanpassning, inventarier med mera.

En förutsättning för att ett beslut om att ta över ansvaret för ytterligare lokaler är att idrottsnämnden tillförs budgetmedel för detta. Förvaltningen ser inga möjligheter att kunna inrymma en utökning inom befintlig budgetram.

Friluftsverksamhet

I kommande avsnitt om investeringar beskrivs önskvärda investeringar inom friluftsområdet som inte kan inrymmas inom den långsiktiga investeringsplanen. Om budgetmedel tillförs kommer driftkostnaderna, framför allt kapitalkostnaderna, att öka. Detta beskrivs i avsnittet om investeringar.

Nämndens beslutade avgiftsmodell för ideella fritidsbåtsklubbar har överklagats till förvaltningsrätten. Den 24 mars 2020 erhöll förvaltningen förvaltningsrättens besked om dom i ärendet. Förvaltningen kommer att utreda vad domen får för konsekvenser. Utfallet kan komma att påverka budgetförutsättningarna för 2021-2023.

Idrottsplatser och sportfält

Under de senaste åren har verksamheten på idrottsplatserna och sportfälten utvecklats med fler vinteraktiviteter. Till exempel görs skidspår när det finns snö och på Gärdets sportfält används även snökanoner. Spåren har varit mycket efterfrågade. Detta har medfört ökade driftkostnader och ett ökat maskinbehov. Vid sidan av detta har ett stort antal konstgräsplaner tillkommit.

Många evenemang anordnas på idrottsplatserna. Därutöver bistår även personalen från anläggningarna vid evenemang på andra platser, vilket kan dra stora resurser från ordinarie drift beroende på vilken volym som efterfrågas.

Utvecklingen som beskrivs ovan har medfört att det blir allt svårare för verksamheten att göra rimliga scheman för personalen inom nuvarande budget. Förvaltningens uppfattning är att det krävs budgetförstärkningar för att möta upp verksamhetens utveckling samtidigt som arbetstidslagar med mera måste följas.

IT-kostnader

Förvaltningen ansvarar för ett flertal egna verksamhetssystem och e-tjänster, bland annat Stockholms stads näst största e-tjänst Aktivitetsbokningen. Flera system är verksamhetskritiska.

Förvaltningen är i stort behov av ett nytt boknings- och bidragssystem. Under 2020 genomförs en upphandling av nytt IT-system inom ramavtal som hanteras av Kommentus Inköpscentral. Förvaltningens e-tjänst för båtplatskö är också i behov av modernisering. Nya system beräknas kunna införas under 2021 och då generera införandekostnader samt ökade driftkostnader.

Till följd av den utveckling som skett och kommer att ske, som bland annat innebär en övergång från gamla system med låg kostnad till moderna system kommer även förvaltningens årliga driftkostnader att öka med några miljoner kommande år.

Hyreskostnader

Huvuddelen av idrottsanläggningarna hyrs från fastighetsnämnden och kostnadsutvecklingen påverkas i hög utsträckning av de investeringar som beslutas för nybyggnation och upprustning av anläggningar samt av fastighetsnämndens kostnader för underhåll och drift. Självkostnadshyror (exklusive Sjöstadshallen) till fastighetsnämnden uppgår i verksamhetsplan 2020 till 401,8 mnr.

Enligt fastighetskontorets beräkningar ökar idrottsnämndens självkostnadshyror med 44,4 mnr under budgetperioden. Huvuddelen av ökningen avser ökade kapitalkostnader för nya planerade anläggningar och upprustningar av befintliga anläggningar, som avslutas under perioden. En stor del av den ökade kostnaden avser Forsgréniska badet, Högdalens sim- och idrottshall, Stadshagens IP samt Kristinebergs IP.

För inhyrda anläggningar hos övriga hyresvärdar tillkommer hyra för Rödabergsskolans idrottshall från SISAB om 7,6 mnr. För övriga anläggningar beräknas normal indexuppräknings

Kapitalkostnader

Utvecklingen av nämndens kapitalkostnader, motsvarande den långsiktiga investeringsplanen, redovisas i *bilaga 1*.

Idrottsförvaltningen ser ett behov av en utökad investeringsplan för maskiner, inventarier och friluftsvksamhet som beskrivs under avsnittet om investeringar. En utökning utöver investeringsplanen skulle medföra att kapitalkostnaderna ökar.

3.2 Investeringar

Investeringar inom idrottsnämndens budget

Idrottsnämndens investeringsplan uppgår till 53,4 mnr år 2021, 42,1 mnr år 2022 och 32,6 mnr år 2023.

Det är viktigt för driften av anläggningarna att maskiner och inventarier successivt kan bytas ut. Idrottsnämndens maskinpark är relativt gammal och kostnaderna för reparationer och underhåll är höga. Utöver att kontinuerligt byta ut maskiner och inventarier i befintliga anläggningar tillkommer utrustning i nya anläggningar. Detta medför att mindre resurser kan läggas på reinvesteringar i det befintliga beståndet.

För att kunna inrymma utbyte av befintliga inventarier och maskiner, ser idrottsförvaltningen ett behov av utökade medel för investeringar till planerade nya anläggningar. Enligt KF-budget uppgår den utökade investeringsplanen till 9,5 mnr år 2021. Detta behov kvarstår, trots förskjutning av öppnandet av Högdalens sim- och idrottshall till 2022, på grund av ett behov av att kunna byta ut nio lätta lastbilar från 2008 som inte uppfyller stadens miljökrav. Utgiften för enbart lastbilarna beräknas bli 7 mnr, därutöver tillkommer utgiften för inventarier till nya anläggningar. Förvaltningen ser även ett ökat behov 2022 om 7 mnr främst på grund av att Högdalens sim- och idrottshall beräknas öppna då. Upptagna önskemål om utökad ram om totalt 16,5 mnr för 2021-2022 enligt ovan skulle innebära att kapitalkostnaderna för inventarier och maskiner ökar totalt med 1,7 mnr per år.

Förvaltningen har gjort en inventering av behov av klimatinvesteringsmedel 2021-2023 och ser ett behov av att byta ut en bensindriven ismaskin till en eldriven ismaskin vilket redovisas i *bilaga 2*.

Det utökade behovet av maskiner och inventarier som beskrivs ovan är det behov som förvaltningen ser som mest prioriterat, men utöver detta finns även ett stort behov inom friluftsvksamheten som inte inryms inom den långsiktiga investeringsplanen vid sidan av planerat underhåll. Nedan beskrivs de behov som förvaltningen bedömer är mest prioriterat inom friluftsvksamheten.

På grund av miljökrav måste idrottsnämnden inrymma investeringar i latrintömningsstationer för fritidsbåtar på olika strategiska båtområden och ha en strategi för att minimera antalet båtar med giftiga båtottenfärger. Detta krävs för att minska problemet med miljögifter som härstammar från bottenfärger och rengöring av båtar. Det saknas två stationer för att nå lagkravet om totalt tio stationer. Därför finns ett behov om en utökning av investeringsbudgeten om 6,0 mnkr för att kunna anlägga latrintömningsstationer i Ålsten och Ekhagen. Investeringen skulle innebära ökade kapitalkostnader om cirka 0,4 mnkr per år.

I samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden verkar idrottsnämnden för att etablera en båtbotentvätt i syfte att minska miljögifter i Stockholms vatten.

Vid sidan av latrintömningsstationer anser förvaltningen att det mest prioriterade behovet inom friluftsvksamheten avser en komplettering av toalettbyggnaden vid Söderbysjön till en beräknad investeringsutgift om 1,0 mnkr. Förvaltningen ser även ett behov av att utveckla parkeringsplatsen vid Ågesta konstsnöspår till en beräknad investeringsutgift om 5,2 mnkr. Därutöver är det önskvärt att komplettera Lövastaspåret med belysning och utegym till en utgift om cirka 1,0 mnkr. Nämnade investeringar skulle innebära tillkommande kapitalkostnader om cirka 0,3 mnkr per år.

Som beskrivits i verksamhetstexten erbjuder Stockholm goda förutsättningar för friluftsliv, vilket är mycket uppskattat av invånarna och intresset är stort. Investeringsmöjligheterna inom friluftsvksamheten är stora och önskvärda. Utöver ovan beskrivna projekt finns ett behov av att till exempel utveckla servicefunktioner kopplat till motionsspår och roddbana i Ågesta, utveckling av spåren med mera vid Nackareservatet, upprustning och utveckling av ridstigar, återställande av strandbad vid Söderbysjön, anläggande av ytterligare en kanotbrygga vid Magelungen, samt nyinvesteringar i allmänna hamnar.

I anslutning till Långholmens båtklubb finns Långholmsmuren där idrottsnämnden ansvarar för en del som är i mycket stort behov av upprustning till en beräknad utgift om 10-15 mnkr. Fastighetsnämnden har upprustat den del av muren de ansvarar för, medan den del som idrottsnämnden ansvarar för nu är i mycket dåligt skick. Förvaltningen ser ingen möjlighet att upprusta muren inom befintlig investeringsbudget.

Investeringar inom fastighetsnämndens budget

Budgeten för idrottsanläggningar innehåller både nyinvesteringar och reinvesteringar. Förvaltningarna samplanerar investeringarna men idrottsnämnden prioriterar nyinvesteringar och fastighetsnämnden prioriterar reinvesteringar.

Fastighetskontoret och idrottsförvaltningen konstaterar att både behovet av nyinvesteringar i takt med att staden växer och reinvesteringar i befintliga anläggningar är mycket stort. Det finns stora utmaningar i att kunna genomföra planerade reinvesteringar och nyinvesteringar i takt med den växande stadens behov. Därför pågår ett aktivt arbete med prioriteringar för att så långt som möjligt möta stadens behov, givet de medel som finns tillgängliga. Förvaltningen kommer exempelvis arbeta för externa finansieringsmöjligheter och samarbeten. Under perioden kan därför ett antal renoveringar och nyinvesteringar komma att lyftas bort från investeringsplanen, för att helt eller delvis, utföras av annan aktör.

Förvaltningarna har tagit fram ett PM för att redovisa det akuta behovet av renovering och nybyggnation av simhallar och utomhusbad, *se bilaga 4*. Förvaltningarna har utifrån det tagit fram ett förslag om en långsiktigt hållbar upprustning med en rimlig investeringsnivå över tid. Den redovisningen överensstämmer inte till fullo med den framtagna investeringsplanen i budgetunderlaget. Omprioriteringar kommer behöva göras med anledning av behovet av simhallarenoveringar.

Flera av stadens utomhusbad står inför omfattande renoveringar. Idrottsnämnden ska tillsammans med fastighetsnämnden utreda möjligheten att avyttra något eller några av dessa till privata aktörer samt se över vilka som bör stanna i stadens regi.

Förvaltningen har i budgetunderlaget tillsammans med fastighetskontoret prioriterat in fler projekt än vad som ryms inom kommunfullmäktiges plan. Denna överprognostisering görs inom den långsiktiga planen då erfarenhet, sett över hela investeringsportföljen, visar att vissa projekt kommer att förskjutas i tid eller omprioriteras. Genom att tidigt planera för fler projekt och till ett högre belopp än vad budget faktiskt medger, kan en bättre prognossäkerhet uppnås.

Nedanstående tabell visar långsiktig investeringsplan, utökad investeringsplan samt prognos för 2020-2023 för idrottsinvesteringar inom fastighetsnämndens budget.

Investeringsplan (mnkr)	KF-budget	FN förslag	KF-budget	Prognos	KF-budget	Prognos	KF-budget	Prognos
	2020	till budget 2020	2021	2021	2022	2022	2023	2023
Långsiktig investeringsplan	533,0	640,3	340,0	464,2	340,0	536,6	340,0	483,4
Utökad investeringsplan	143,6	147,8	189,0	52,5	365,0	222,4	339,0	373,4
- varav Vårbergs IP, multihall	14,5	14,5	75,0	10,0	150,0	32,0	150,0	120,0
- varav Kristinebergshallarna	10,0	9,0	64,0	8,0	135,0	80,0	109,0	100,0
- varav Zinkensdams ishall	20,0	20,0	-	-				
- varav utveckling av Gärdets sportfält	20,0	20,0	-	-				
- varav Klubblokaler (trygghetsprojekt)	4,0	4,0	-	-				
- varav ersättningsinvesteringar	64,0	65,0	50,0	34,5	80,0	110,4	80,0	153,4
- varav klimatinvesteringsmedel	9,1	9,1	-	-				
- varav medel för trygghetskapande åtgärder	2,0	6,2	-	-				

I den utökade investeringsplanen ingår ersättningsinvesteringar. Dessa uppstår till följd av att en befintlig anläggning står på mark som avses exploateras. För att fortsatt möta behovet av idrottsanläggningar behöver befintliga anläggningar som försvinner till följd av att marken ianspråkats ersättas. Planerade ersättningsinvesteringar redovisas i *bilaga 1*.

Den exploatering som planeras för Stadshagens IP medför en flytt av områdeslaget som sköter om idrottsytorna i norra innerstaden till den planerade dubbelidrottshallen på Kristinebergshöjden. Exploateringen på Stadshagens IP föranleder också en flytt av en 11-spelsplan till en annan lokalisering på Kungsholmen samt flytt av konstgräsplanerna inom Stadshagen. Övriga större ersättningsinvesteringar inom utökad ram är förändringar på grund av ny detaljplan på Kristinebergs IP samt flytt av servicebyggnaden och bollplanen på Hammarbyhöjdens IP och flytt av rugbyplan till Gubbänges sportfält.

I den utökade ramen återfinns även två större projekt; multihall på Vårbergs IP och två nya idrottshallar på Kristinebergshöjden.

Förvaltningens utgångspunkt i underlag för budget 2021 är Vision 2040 samt de angivna, fokusområdena och stadsutvecklingsområdena i den gällande översiktsplanen för Stockholm. Även utbildningsförvaltningens planering för utbyggnad av nya skolor är en viktig utgångspunkt för samlokalisering av skolor och idrottshallar.

Idrottsförvaltningens ambition är att förutsättningarna ska vara så jämlika som möjligt när det gäller tillgången och närheten till idrottsanläggningar i stadens olika delar. Nya anläggningar ska fördelas såväl i nya stadsutvecklingsområden som i befintliga stadsdelar där det råder brist på vissa anläggningstyper. Investeringsplanen utgår från de prioriterade grupperna i det idrottspolitiska programmet, prognostiserad befolkningsutveckling inom den prioriterade åldersgruppen 7-20 år, nuvarande utbud av idrottsanläggningar, idrottsrörelsens behov baserat på stadens fördelningsnycklar, socioekonomiska skillnader mellan stadsdelsområden och stockholmarnas önskemål om idrottsanläggningar.

De främsta behoven av nya idrottsanläggningar utgörs av fullstora idrottshallar, ishallar, simhallar och konstgräs fotbollsplaner. Det finns också många önskemål om fler spontanidrottsytor och specialanläggningar i staden, bland annat teknikhallar för friidrott och fotboll. Därutöver finns det ett stort upprustningsbehov av befintliga idrottsanläggningar, där främst simanläggningarna och ishallarna är i behov av upprustning. Vad gäller simhallarna så bedöms upprustningsbehovet som mycket stort av bland annat Eriksdalsbadet, Vällingby sim- och idrotts hall, Tensta sim- och idrotts hall och Husbybadet.

Exempel på projekt som inryms inom den långsiktiga investeringsplanen är upprustning av Högdalens sim- och idrottshall, en ny idrottshall på Nytorps gärde, en ny sim- och idrottshall på Skarpnäcksfältet, en ny idrottshall i Slakthusområdet samt en ny stor idrottsplats i Bällsta. Därtill finns medel för en ny BMX-bana vid Högdalstopparna samt investeringar inom Mälärhöjdens IP.

För de nyinvesteringsprojekt som ingår inom ramen åren 2021-2023 visar en jämställdhetsberäkning på cirka 55/45, till pojkar/mäns favör.

Förvaltningarna bedömer att nuvarande storlek på den långsiktiga investeringsplanen inte kommer att inrymma behoven. För att kunna fortsätta planera anläggningar i takt med att staden växer och för att inte behöva stänga befintliga anläggningar är behovet av en större investeringsram angeläget.

Ett flertal projekt redovisas utanför plan. Dessa bedöms inte kunna inrymmas i den långsiktiga investeringsplanen utan att andra projekt prioriteras bort. Det gäller både angelägna åtgärder i det befintliga beståndet och byggnation av nya idrottsanläggningar. Projekt som inte kunnat inrymmas inom den långsiktiga planen är exempelvis ny ishall på Sätra IP eller en ny permanent ishall på Zinkensdamms IP. Inte heller en ny sim- och idrottshall på Årstafältet, en ny sim- och idrottshall i Frihamnen/Loudden eller ny hall för fotboll och friidrott på Enskede IP ryms inom investeringsramen.

Därutöver har flera upprustningsprojekt inte kunna inrymmas, till exempel upprustning av Husbybadet, Vällingby sim- och idrottshall, Brännkyrkahallen och Eriksdalsbadet.

En temporär ersättning för Zinkensdamms ishall uppförs under 2020, men på sikt finns ett behov av att uppföra en ny permanent ishall på platsen. Som en följd av stängningen av ishallen på Zinkensdamms IP har en stor del av den tidigare verksamheten där förlagts till uterinken på Kärrtorps IP, vilken byggts över med ett tält. På sikt planerar dock nämnden för en permanent hall på Kärrtorps IP, även om det än så länge saknas investeringsmedel för detta.

4 Lokalförsörjningsplan

I takt med att staden växer behöver också antalet idrottsanläggningar bli fler för att kunna möta upp en ökad efterfrågan. Tillgången på olika anläggningstyper varierar idag mellan de

olika stadsdelsområdena och det finns idag ett underskott av vissa anläggningstyper inom stadens olika delar. De nya anläggningar som planeras ska tillgodose den föreningsorganiserade idrottens behov. Dessutom är det viktigt att planeringen även tar stor hänsyn till den typ av anläggningar som i huvudsak nyttjas för egenorganiserad idrott och motion. Behovet av nya anläggningar beräknas med hjälp av nyckeltal för de vanligaste anläggningstyperna. Idrottsnämnden har ett nära samarbete med utbildningsnämnden och planerar gemensamt för framtida lokaler för bägge nämndernas behov. Idrottsnämnden har, i likhet med staden i stort, också i uppgift att verka för att möjliggöra extern finansiering av nya anläggningar och lokaler som ett komplement till de investeringar staden planerar för.

4.1 Inledning

Stockholm ska fortsätta utvecklingen mot en levande, inkluderande, öppen och modern idrotts- och evenemangsstad. Målet med lokalförsörjningsplanen är att använda stadens resurser på bästa sätt. Så långt det är möjligt ska lokaler för idrott samnyttjas med andra verksamheter så som skolidrott. Lokalförsörjningsplanen är ett verktyg för att staden ska kunna planera det långsiktiga behovet av lokaler. Den ska ge en samlad bild av stadens lokalförsörjning och utgör ett viktigt led i arbetet med att uppnå ett effektivt resursutnyttjande. Stadens investeringar i nybyggnation görs för att lösa långsiktiga behov som inte kan tillgodoses inom befintligt bestånd.

Idrottsnämnden hyr majoriteten av alla idrottsanläggningar av fastighetsnämnden men har även hyresavtal med andra fastighetsägare, bland andra Förvaltnings AB Lunden, Rikspolisstyrelsen, Micasa Fastigheter i Stockholm AB och Akademiska Hus.

4.2 Annan kommunal verksamhet

4.2.1 Nuläge 31 januari 2020

I takt med att staden växer behöver också antalet idrottsanläggningar bli fler för att kunna möta upp en ökad efterfrågan. Tillgången på olika anläggningstyper varierar idag mellan de olika stadsdelsområdena och det finns idag ett underskott av vissa anläggningstyper inom stadens olika delar. De nya anläggningar som planeras ska tillgodose den föreningsorganiserade idrottens behov. Dessutom är det viktigt att planeringen även tar stor hänsyn till den typ av anläggningar som i huvudsak nyttjas för egenorganiserad idrott och motion. Behovet av nya anläggningar beräknas med hjälp av nyckeltal för de vanligaste anläggningstyperna. Idrottsnämnden har ett nära samarbete med utbildningsnämnden och planerar gemensamt för framtida lokaler för bägge nämndernas behov. Idrottsnämnden har, i likhet med staden i stort, också i uppgift att verka för att möjliggöra extern finansiering av nya anläggningar och lokaler som ett komplement till de investeringar staden planerar för.

Många av stadens anläggningar är relativt gamla, vilket innebär att flera av dem står inför stora behov av upprustning och renowing. En stor del av anläggningarna är även byggda i en tid då kraven på till- och frångänglighet var betydligt lägre än idag, vilket medför att flera anläggningar uppvisar påtagliga brister inom detta område. Många av de idrottshallar där nämnden fördelar tider är inte fullstora, vilket innebär att godkända spelmått för alla hallidrotterna inte kan tillgodoses. Förvaltningen arbetar kontinuerligt med åtgärder för att minska den löpande energiförbrukningen inom de befintliga anläggningarna.

4.2.2 Lokalbehov för annan kommunal verksamhet

Nämnden har i den långsiktiga investeringsplanen identifierat nyckeltal för några av de mest förekommande anläggningstyperna. Dessa är konstgräsplaner, idrottshallar, simhallar, ishallar och friidrottsanläggningar. Nyckeltalen utgår från den prioriterade målgruppen, barn och unga i åldern 7-20 år. Med hjälp av nyckeltalen och befolkningsprognosen beräknas det tillkommande behovet i respektive stadsdelsområde. Med hänsyn till ekonomiska förutsättningar och marktillgång är det mycket svårt att tillgodose det framräknade behovet, främst i de tätbebyggda centrala stadsdelsområdena. I de fallen behöver även tillgången till anläggningar i närliggande stadsdelsområden analyseras för att bedöma om dessa kan bidra till att uppfylla behovet. En översyn av den långsiktiga investeringsplanen och de befintliga nyckeltalen genomförs under 2020. Målsättningen är att detta arbete ska kunna bidra till en mer förfinad beräkningsmetodik och att behoven av idrottsanläggningar ytterligare kan preciseras. Idrottsförvaltningen kommer inom ramen för arbetet att föra en dialog med föreningslivet i syfte att uppnå en ökad samsyn kring hur behoven av olika anläggningstyper ska beräknas.

Tabellen nedan redovisar idrottsnämndens anläggningar till och med utgången av 2019 och behov av nya anläggningar fram till år 2025 och 2030 i förhållande till prognostiserad befolkningsutveckling för att kunna erbjuda samma tillgänglighet och utbud som idag. I kolumnerna redovisas antalet anläggningar som finns upptagna i nämndens budgetunderlag samt planerade inhyrningar. I tabellen saknas specialanläggningar och anläggningar för spontanidrott.

Anläggningstyp	Antal anläggningar 2019	Behov 2025*)	Behov 2025-2030*)	Behov 2030-2040*)	Inom ram i investeringsplanen för 2020-2025 och planerade inhyrningar	Inom ram i investeringsplanen för 2025-2030 och planerade inhyrningar
Konstgräsplaner	108	7	3	6	13	9
Idrottshallar (fullstora, 20x40 meter)	27	17	4	5	11	9
Idrottshallar (ej fullstora, minst 16x28meter)	30					
Simhallar	17	5	0	2	0	1
Ishallar	10	4	1	1	2	1
Friidrott	16	5	0	2	2	2
		*) Behovet är beräknat efter befolkningsökning av barn och ungdom mellan 7-20 år mellan 2019-2025				
		respektive 2025-2030. Befolkningsprognos 2019 ligger till grund.				

I *bilaga 3* redovisas behov av och planerade idrottsanläggningar för åren 2020-2040 för respektive stadsdelsområde.

Föreningslivet efterfrågar fler specialanläggningar för till exempel friidrott, BMX, racketsport, budo och cricket. Vidare ställer olika nationella idrottsförbund krav på hur anläggningar ska vara utformade för att vara godkända för elitspel.

I samband med att stadens befolkning växer och nya stadsdelar tillkommer måste även nya idrottsanläggningar anläggas inom dessa områden för att stadens invånare ska ges så jämlika

förutsättningar som möjligt. Nya anläggningar kan även behöva tillkomma i äldre stadsdelar där det råder brist på anläggningar. Det finns behov av att uppföra fler idrottshallar med geografisk spridning. En anläggningstyp som det råder stor brist på och som efterfrågas av såväl föreningsliv som skolor är fullstora idrottshallar. Idrottsnämndens planering av idrottshallar sker i samverkan med utbildningsnämndens planering av nya skolor.

Planerade lokalförändringar för år 2021-2030 (första planeringsperioden)

Förvaltningen föreslår i budgetunderlaget att staden fortsatt satsar på att bygga fler fullstora idrottshallar. Till 2030 föreslås ytterligare 20 hallar uppföras av fastighetsnämnden alternativt inhyras av SISAB eller annan extern aktör. Under 2020 färdigställs en idrottshall i Västberga, Telefonplanshallen. De idrottshallar fastighetsnämnden planerar att bygga är belägna på Vårbergs IP, Nytorps gårde, Hagsätra IP, Skarpnäcks BP och i Slakthusområdet.

Under perioden planeras för ytterligare 22 konstgräsplaner. Trycket är stort på de konstgräsplaner som finns. Ett antal konstgräsplaner föreslås föras med ispist så att de kan nyttjas för skridskoåkning vintertid. En ny sim- och idrottshall föreslås i söderort som utöver att täcka ett utökad behov av simhallar också skulle kunna ersätta något eller några av de mindre bad som står inför större renoveringar. En ny stor idrottsplats föreslås på Bällsta IP med en specialanläggning för friidrott. En ny permanent ishall föreslås på Kärrtorps IP som ska ersätta den tillfälliga ishall som står där idag. Flera ishallar står med tillfälliga lösningar som under planeringsperioden behöver ersättas med permanenta lösningar. Exempel på detta är ishallarna som uppförs som tälthallslösningar på Kärrtorps IP samt Zinkensdamms IP.

Idrottsnämnden föreslår också en BMX-bana på Högdalstopparna. I en utökad ram har idrottsnämnden tilldelats budgetmedel för en utveckling av idrottsanläggningen på Vårbergs IP med bland annat en inomhushall för fotboll samt två nya idrottshallar på Kristinebergshöjden intill Kristinebergs IP.

Ett antal simhallar är under renovering eller står inför ett stort renoveringsbehov. Forsgrénka badet samt Högdalens sim- och idrottshall är stängda för renovering och planeras öppna under 2020 respektive 2022. Utöver dessa simhallar har fastighetsnämnden aviserat ett behov av ett flertal större renoveringar bland annat i Vällingby sim- och idrottshall och Eriksdalsbadet. I samband med detta ser idrottsnämnden över innehållet och behoven i dessa anläggningar och för en dialog med fastighetsnämnden om vilka anläggningar som skulle vara bättre att riva och bygga på annan eller samma plats alternativt uppföras av externa intressenter. Det finns även idrottshallar som står inför renoveringsbehov där nämnderna utreder behoven och möjligheten att ersätta med nya anläggningar alternativt avyttra till privata intressenter.

Flera av stadens utomhusbad står inför omfattande renoveringar. Idrottsnämnden ska tillsammans med fastighetsnämnden utreda möjligheten att avyttra något eller några av dessa till privata aktörer samt se över vilka som bör stanna i stadens regi.

Ett antal projekt pågår där idrottsmark planeras att exploateras för bostadsändamål eller skolor. Idrottsförvaltningen arbetar med dessa projekt i enlighet med stadens principer för ersättningsinvesteringar. Bland annat planeras en ny rugbyanläggning på Gubbängsfältet som en ersättning för de rugbyplaner som har flyttats från Årstafältet. Likaså planeras en ombyggnad av Stadshagens IP på grund av exploatering. I samband med detta planeras också kompenserande åtgärder på andra platser på Kungsholmen.

Externa inhyrningar

Mot bakgrund av stadens utmaningar med en växande befolkning och stora investeringskostnader kan flera lösningar med privat finansiering vara nödvändiga. Idrottsnämnden utreder möjligheten för inhyrning av idrottshallar samt utrymmen för flera andra idrotter i det före detta ölbryggeriet i Ulvsunda. Diskussioner pågår med St:Erik Markutveckling AB om ett inhyrningsavtal i den tidigare tapphallen som en del i en framtida försäljning av fastigheten. Nämnden hyr idag Liljeholmshallarna av en privat fastighetsägare. När området kring Liljeholmen utvecklas behöver dessa ersättas. Flera av stadens simhallar behöver renoveras och moderniseras de närmaste åren. Västertorps sim- och idrottshall är en av de äldre anläggningarna som är i behov av upprustning. En process pågår för att bygga en ny anläggning i Mellanbergsparken med extern finansiering, där exploateringsnämnden sedan tidigare markantvisat ett område till idrottsnämnden för detta ändamål. Målsättningen är att befintlig anläggning ska kunna nyttjas fram till dess att en ny står klar i dess närhet.

Utredningar pågår även om möjligheten till privat finansiering av flera andra projekt, bland annat för att ersätta ishallen på Sättra IP och samtidigt utöka med ytterligare en ishall. Utredning pågår även för en ny permanent ishall på Zinkensdamms IP.

Planerade lokalförändringar för åren 2031-2040 (andra planeringsperioden)

Under andra planeringsperioden finns det ett fortsatt behov av nya idrottsanläggningar så som idrottshallar, konstgräsplaner, ishallar och friidrottsanläggningar samt spontanidrottanläggningar och specialidrottsanläggningar. Renoveringar av simhallar kommer troligen fortgå under denna planeringsperiod. Kostnaden för renoveringar är mycket stora och behöver därför genomföras med ett längre tidsperspektiv för att sprida investeringsutgifterna över flera år. Under denna planeringsperiod borde det dock finnas möjligheter att utöka utbudet av simhallar då flera av de större renoveringarna eller ersättningen av simhallar bör vara genomförda. Förvaltningen bedömer att behovet av simhallar är stort under denna planeringsperiod.

Nämnden deltar i ett flertal programarbeten och detaljplaner där behovet av idrottsanläggningar bereds plats för denna planeringsperiod. Nämnden bevakar att behovet av idrottsanläggningar ska beredas utrymme när staden växer. I vissa fall handlar det också om att komprimera befintliga idrottsytor och finna innovativa lösningar på nya och befintliga idrottsanläggningar.

4.3 Övrigt

4.3.1 Bedömd hyreskostnadsutveckling

Nämndens totala hyreskostnader för anläggningar och förvaltningskontor uppgår till 450,1 mnkr i verksamhetsplan 2020. I tabellen nedan redovisas beräknade förändringar av hyreskostnaderna under åren 2020-2023.

<i>mnkr</i>	2020	2021	2022	2023
Hyra fastighetskontoret	407,5	423,7	436,4	453,3
Övriga förhyrda anläggningar	38,2	42,5	46,3	46,3
Förvaltningskontor	4,4	4,4	4,4	4,4
Summa lokalkostnader	450,1	470,6	487,1	504,0
<i>Förändring jämfört med 2020</i>		20,5	37,0	53,9

Ökningen av hyreskostnaderna består främst av hyror till fastighetsnämnden där främst förändringar i kapitalkostnader för pågående och planerade investeringar ger årliga hyreshöjningar. I Forsgréniska badet pågår renovering och under den tiden betalar inte förvaltningen någon hyra. Forsgréniska badet öppnar igen hösten 2020 och bidrar mycket till de ökade kostnaderna för budgetperioden. Samma sak gäller Högdalens sim- och idrottshall som beräknas öppna igen våren 2022 efter renovering. Hyrorna till fastighetsnämnden beräknas öka med 44,4 mnkr totalt mellan åren 2020 och 2023.

Från och med hösten 2021 ingår hyra för idrottshall i Rödabergsskolan, där helårshyran första året beräknas uppgå till 7,6 mnkr (inklusive ett tillägg första året om 1,1 mnkr). Idrottsnämnden övertar ansvaret för idrottshallen i Ungdomens hus från och med 1 april 2020. Beräknad hyra för hallen uppgår till 2,0 mnkr per år, hyran ökas med 0,5 mnkr 2021 då det blir helårseffekt av förändringen.

För övriga inhyrda lokaler beräknas inga förändringar utöver normal prisutveckling. Nämndens nuvarande hyreskontrakt för Liljeholmshallarna upphör 2023, därefter är det osäkert om hallarna kommer kunna fortsätta hyras.

Utvecklingen av hyreskostnader åren 2024-2030 samt 2031-2040 kommer främst påverkas av storleken på den långsiktiga investeringsplanen för idrottsanläggningar hos fastighetsnämnden samt på hur många idrottshallar nämnden på sikt kommer att hyra av SISAB.

Det pågår för närvarande mycket diskussioner med externa intressenter om finansiering av idrottsanläggningar vilket även det kan få stor påverkan på nämndens kommande hyreskostnader. Större aktuella projekt som just nu inte inryms i fastighetsnämndens långsiktiga investeringsplan där extern finansiering kan vara aktuellt är till exempel ersättning av Västertorps sim- och idrottshall, en större anläggning i Ulvsunda med flera idrottshallar och motionsytor, ersättning för Sätra ishall, upprustning av Brännkyrka hallen samt upprustning av Vällingby sim- och idrottshall.

Nämndens nuvarande hyreskontrakt för Liljeholmshallarna upphör 2023, därefter är det osäkert om hallarna kommer att kunna fortsätta hyras.

4.3.2 Samverkan

Uppdraget kring samplanering innebär att SISAB, fastighetsnämnden, utbildningsnämnden och idrottsnämnden har ett nära samarbete för planering av fullstora hallar.

Samplanering innebär att för utbildningsnämndens del säkerställa förfoganderätten dagtid och för idrottsnämndens att säkerställa möjligheterna för föreningslivet på kvällar och helger. Beslut om samplanering tas i genomförandebeslut i respektive nämnd. Vid samplanering uppstår ibland problem med att idrottsbehovet och skolbehovet skiljer sig åt tidsmässigt. Det är en fråga som förvaltningarna kontinuerligt arbetar med. För att tillgodose behovet av skolplatser kan tidsplanen för idrottshallar behöva anpassas efter utbildningsnämndens tidsplan för nya skolor.

Idrottshallar som i nuläget är aktuella för samplanering redovisas i nedanstående tabell per stadsdelsområde.

SDO	Samplaneringsprojekt
Bromma	Ny F-9 skola och idrottshall inom Program för Centrala Bromma/Riksby nära Linta gårdsväg
Bromma	Ny F-9 skola och idrottshall inom Ulvsundaprogrammet
Bromma	Ny F-9 skola och idrottshall inom Alvik strand Östra
E-Å-V	Ny F-9 skola och idrottshall inom Årstafältet 1
E-Å-V	Ny F-9 skola och idrottshall i Steningeparken/Årstastråket
E-Å-V	Ny F-9 skola och idrottshall inom Årstafältet 3
E-Å-V	Ny gymnasieskola samt idrottshall i Slakthusområdet
Farsta	Ny F-9 skola inom Stora Sköndal samt idrottshall i området. Möjlig samplanering
Hässelby-Vällingby	Björnbodaskolan gammal permanent skola samt tillfälliga lokaler ersätts med en ny F-9 skolbyggnad samt idrottshall
Kungsholmen	Kristinebergshöjden/Hornsberg eventuell samverkan med grund- och gymnasieskolor inom stadsdelen.
Norrmalm	Rödabergsskolans tillbyggnation samt ny idrottshall
Norrmalm	Ny grund- och gymnasieskola inom programmet för Hagastaden samt idrottshall
Rinkeby-Kista	Ny skola och idrottshall vid Dalhagens bollplan
Rinkeby-Kista	Ny skola och idrottshall i relation till nybyggnation i Finlandsgatan, Akalla
Skarpnäck	Skarpnäcks skolans tillbyggnation samt ny idrottshall
Skarpnäck	Ny idrottshall i Nytorpsgården samt kapacitetsökning av Hammarbyskolan Södra
Spånga-Tensta	Ny skola och idrottshall inom programmet för Bromstensstaden
Spånga-Tensta	Ny skola (vilande) och idrottshall i Spångadalen
Älvsjö	Tre till fyra nya skolor och två idrotshallar inom programmet för Älvsjö-Örby
Östermalm	Ny skola och idrottshall i Loudden
Östermalm	Ny skola och idrottshall i Frihamnen

4.3.3 Lokaler vars hyresavtal är uppsägningsbara inom tre år

Nämnden har i nuläget 6 stycken hyreskontrakt som är uppsägningsbara inom tre år. Nuvarande totalhyra för dessa kontrakt uppgår till 5,1 mnkr.